

DOTYCZY: Projekt rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie Świętokrzyskiego Parku Narodowego

Warszawa, 16 października 2020 r.

Szanowni Państwo,

W imieniu Komitetu Biologii Środowiskowej i Ewolucyjnej Polskiej Akademii Nauk przekazuję uwagi do projektu *Rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie Świętokrzyskiego Parku Narodowego* (numer w wykazie prac legislacyjnych Rady Ministrów – RD162).

Choć z zadowoleniem witamy poszerzenie Parku, wyłączenie z niego nieruchomości znajdującej się w centrum Parku jest niewystarczająco uzasadnione. W uzasadnieniu czytamy:

„Z granic Parku wyłączone zostały nieruchomości gruntowe stanowiące własność Skarbu Państwa, znajdujące się w wieczystym użytkowaniu Parku, leżące na terenie gminy Nowa Słupia, o nr 2039/1, 2039/2, 2039/3 o łącznej powierzchni 1,3447 ha, tworzące enklawę na wzgórzu Święty Krzyż. Wyłączenie z obszaru Parku części działek zlokalizowanych w otoczeniu budynków oraz budowli na Świętym Krzyżu, wynika z wieloletnich, antropogenicznych wpływów związanych z zurbanizowaniem tych działek (budynki i budowle, utwardzenie nawierzchni dróg, pielęgnowane trawniki oraz zadrzewienia, itp.). W związku z tym, wyłączenie tego terenu z Parku nie zmieni rzeczywistego stanu ich ochrony.”

Obecność na terenie parku budynków, zwłaszcza o charakterze historycznym, jakim jest zespół dawnego opactwa benedyktyńskiego na Świętym Krzyżu, nie stoi w sprzeczności z ideą parku narodowego, który – zgodnie z art. 8.1 Ustawy o ochronie przyrody - obejmuje obszar wyróżniający się nie tylko wartościami przyrodniczymi, ale także społecznymi i kulturowymi. Natomiast stworzenie wewnątrz parku enklawy niepodlegającej rygorom ochronnym może stanowić dla niego duże zagrożenie, np. być przyczółkiem dla zawlekanych gatunków inwazyjnych, stanowić barierę dla przemieszczania się zwierząt albo – z powodu zwiększonej antropopresji – powodować degradację przyrodniczą sąsiadujących terenów parku.

Zgodnie z art. 10.1 Ustawy o ochronie przyrody, wydając rozporządzenie zmieniające granice parku narodowego, Rada Ministrów powinna kierować się rzeczywistym stanem wartości przyrodniczych obszaru. Czy w tym wypadku ten wymóg został dochowany? Czy dokonano waloryzacji przyrodniczej terenu proponowanego do wyłączenia z Parku?

Wątpliwości budzi także tryb opiniowania zarządzenia. Zgodnie z art. 10.2 Ustawy, „zmiana granic parku narodowego może nastąpić (...) po zaopiniowaniu, w terminie 30 dni od dnia przedłożenia tych zmian, przez zainteresowane organizacje pozarządowe.” Natomiast w piśmie Ministra Środowiska z dnia 6 października 2020 r. nr DP-WL.0220.1.2020.AWK ten termin określono jako 10-dniowy, co jest sprzeczne z cytowanym artykułem Ustawy o ochronie przyrody. Jest to tym bardziej rażące, że jednocześnie określono bardzo wąską listę interesantów, pomijając przy tym zupełnie środowisko naukowe.

Komitet Biologii Środowiskowej i Ewolucyjnej PAN opiniuje zatem pozytywnie poszerzenie obszaru Parku, uważa jednak wyłączenie z Parku wzmiankowanej nieruchomości na Świętym Krzyżu za niewystarczająco uzasadnione, a sam tryb opiniowania zarządzenia – za niewłaściwy.

Z poważaniem,

prof. dr hab. Krzysztof Spalik
Przewodniczący Komitetu